

RADA GMINY LESZNO
pow. warszawski zachodni
woj. mazowieckie

**UCHWAŁA NR XXIV/138/2008
RADY GMINY LESZNO
z dnia 26 czerwca 2008r.**

w sprawie: przyjęcia „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Leszno”.

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Leszno uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Leszno” w brzmieniu, jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza Wójtowi Gminy Leszno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

mgr Barbara Kozłowska

RADA GMINY LESZNO
pow. warszawski zachodni
woj. mazowieckie

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXIV/138/2008
Rady Gminy Leszno
z dnia 26 czerwca 2008r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU ORAZ
WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY LESZNO**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	1
1. AZBESTY SERPENTYNOWE.....	1
2. AZBESTY AMFIBOLOWE.....	2
II. OMÓWIENIE STANU PRAWNEGO.....	4
III. OBOWIĄZKI W ZAKRESIE USUWANIA AZBESTU.....	9
1. OBOWIĄZKI GMIN.....	9
2. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW I UŻYTKOWNIKÓW NIERUCHOMOŚCI.....	10
3. OBOWIĄZKI WYKONAWCÓW PRAC ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM AZBESTU.....	10
IV. CELE PROGRAMU I MIEJSCE JEGO REALIZACJI.....	11
1. CELE.....	11
2. LOKALIZACJA OBSZARU.....	11
V. UCZESTNICY PROGRAMU.....	12
VI. INFORMACJA O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	12
VII. METODY REALIZACJI PROGRAMU.....	14
VIII. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	15
IX. PODSUMOWANIE.....	16

I. WPROWADZENIE

Azbest znany jest od ok. 3000 lat. Już starożytni Grecy używali go do wyrobu knotów do lamp oliwnych. Jednakże surowcem powszechnie stosowanym stał się od XX wieku. Przyczyniły się do tego unikalne właściwości tego minerału, takie jak odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, działanie kwasów, substancji żrących oraz elastyczność. Dzięki tym cechom minerał ten stał się, po II wojnie światowej, powszechnie stosowany w przemyśle włókienniczym, maszynowym, elektrotechnice oraz w budownictwie. Obecnie na świecie znanych jest ok. 5 tys. wyrobów w których stosowano azbest. Są to głównie wyroby w budownictwie takie jak: pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne.

Azbest powszechnie stosowany był również w Polsce. Obecnie na terenie naszego kraju znajduje się ogółem 15466 tys. ton wyrobów zawierających azbest, w tym 14866 tys. ton płyt azbestowo-cementowych (1351500 tys. m²), 600 tys. ton rur i innych wyrobów azbestowo-cementowych.

Nazwa „azbest” nie określa konkretnego minerału lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Należą tu przede wszystkim azbesty właściwe:

- azbesty serpentynowe (chryzotylowe),
- azbesty amfibolowe

Do azbestów serpentynowych należy w zasadzie tylko jedna odmiana azbestu – azbest chryzotylowy. Jest on wydobywany i stosowany w największych ilościach. Wśród azbestów amfibolowych przemysłowe znaczenie mają dwie odmiany: azbest amosytowy i krokidolitowy.

1. Azbesty serpentynowe

1.1. Chryzotyl

Jest to azbest biały, o wzorze chemicznym $Mg_3[(OH)_6/Si_4O_{10}]$, jedwabisty, mający największe zastosowanie w przemyśle. Jest wydobywany w największych ilościach, stanowiąc ponad 90% wydobycia wszystkich rodzajów azbestu. Przed

rozwłóknieniem minerał ma barwę ciemnozieloną o połysku woskowym, jednakże pojedyncze włókna są już białe, jedwabiste w dotyku i bardzo giętkie.

Długość włókien waha się w od 3 do 130 mm. Średnica pojedynczego włókna może wynosić ok. 0,5 mikrona, więc jest prawie stukrotnie cieńsza od włókna bawełny.

Azbest chryzotylowy jest całkowicie odporny na działanie alkaliów, również silnie stężonych, natomiast pod wpływem nawet słabych kwasów ulega częściowemu rozpadowi. Azbest chryzotylowy charakteryzuje się wysoką wytrzymałością mechaniczną.

Niektóre rodzaje azbestów chryzotylowych (szczególnie azbest pochodzenia uralskiego) są znakomitymi środkami filtracyjnymi, posiadającymi w wysokim stopniu zdolność wchłaniania, wynikającą z dużej powierzchni wewnętrznej, tj. stosunku powierzchni włókien do ich wagi.

Powyzsza właściwość ułatwia również wiązanie się azbestu chryzotylowego z cementem, co zostało wykorzystane w produkcji wyrobów azbestowo-cementowych (np. płyty eternitowe, rury itp.) bardzo wysokiej jakości.

Dalszą poważną zaletą azbestu chryzotylowego jest jego niski współczynnik tarcia, co przy jednoczesnej odporności na temperaturę sprawia, że azbest ten jest cennym surowcem do produkcji wyrobów materiałów ciernych, np. okładziny sprzęgieł i hamulców.

2. Azbesty amfibolowe

Zasadniczą cechą stanowiącą o dużym znaczeniu gospodarczym azbestów amfibolowych jest odporność na kwasy. Z tych względów są one powszechnie stosowane jako materiały filtracyjne roztworów zawierających mocne kwasy nieorganiczne. Również produkcja uszczelnień przeznaczonych do pracy w środowiskach mocnych kwasów opiera się na azbestach tej grupy. Pojedyncze włókna azbestów amfibolowych są prawie dwa razy grubsze niż włókna azbestu chryzotylowego i to jest właśnie przyczyną mniejszej ich giętkości. Długość włókien dochodzi średnio do 50 mm, niektóre odmiany, jak np. amosyt, posiadają włókna o wiele dłuższe.

Do azbestów o właściwościach kwasoodpornych zaliczane są następujące odmiany: krokydolit, amosyt, antofyllit, tremolit oraz aktynolit. Z tych odmian w przemyśle mają znaczenie tylko krokydolit i amosyt, jako mechanicznie najbardziej wytrzymałe.

2.1. Krokydolit (azbest niebieski)

Azbest ten jest najważniejszym przedstawicielem grupy azbestów amfibolowych. Jest krzemianem sodowo-żelazowym o wzorze $\text{Na}_2\text{Fe}_3^{2+}\text{Fe}_2^{3+}[(\text{OH},\text{F})/(\text{Si}_4\text{O}_{11})_2]$. Kolor niebieski pochodzi od tlenku żelazowego. Włókna elementarne są krótsze i cieńsze niż innych azbestów amfibolowych. Włókna posiadają dużą sprężystość, wytrzymałość na zrywanie, dają się łatwo prażyć. Najczęściej spotykana długość włókien wynosi ok. 20 mm. Krokydolit posiada wysoką odporność na kwasy i ługi, dzięki czemu znajduje większe zastosowanie w przemyśle chemicznym niż chryzotyl. Krokydolit używany jest przede wszystkim jako materiał filtracyjny oraz do wyrobu uszczelnień kwasoodpornych.

2.2. Amosyt (azbest grunerytowy)

Jest to azbest o zabarwieniu brązowym, a chemicznie to krzemian żelazowo-magnezowy o wzorze $(\text{Fe},\text{Mg})_7[\text{OH}/\text{Si}_4\text{O}_{11}]_2$. Wyróżnia się dużą długością włókna, która wynosi średnio 100-125 mm. Tworzy włókna grube i mało wytrzymałe, a więc o małej przydatności do przędzenia. W stanie naturalnym amosyt ma kolor szary, brudno-brązowy lub zielonkawy, rzadziej biały. Amosyt charakteryzuje się dobrą odpornością na kwasy, alkalia, wodę morską. Pod względem odporności na temperaturę i ogień nie ustępuje chryzotylowi. Nie jest spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europejskiej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych.

Po kilkudziesięciu latach stosowania badania dowiodły, że azbest jest minerałem wysoce szkodliwym dla zdrowia ludzkiego. Jego chorobotwórcze działanie powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji

w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma ich średnica. Włókna cienkie o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Narażenie na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy)
- zmian opłucnowych
- raka płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy wywołany przez azbest)
- międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej

Nie ma natomiast dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny z dnia 30.06.2000 są w tej sprawie jednoznaczne.

II. OMÓWIENIE STANU PRAWNEGO

Regulacje prawne dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, poczynając od realizacji obowiązku dokonania przeglądu technicznego tych wyrobów do zdeponowania wytworzonych odpadów na składowisku, są zamieszczone w szeregu aktów prawnych. Do najważniejszych z nich należą:

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz.628 z 1997 r. z późn. zm.).

Ustawa weszła w życie po 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny wyrobów zawierających azbest, azbestu, produkcji wyrobów azbestowych oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec.

Ustawa przedłużała o 12 miesięcy produkcję płyt falistych azbestowo-cementowych dla budownictwa w czterech zakładach wymienionych w zał nr 2 do ustawy. Zgodnie z ustawą produkcja płyt została zakończona we wszystkich zakładach do 28

września 1998r., a z dniem 28 marca 1999r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzania na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w zał nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister Gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania azbestu w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób nie zagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska.

2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz.628).

Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.).

Zgodnie z art.30 ust.7 ustawy właściwy organ może, ze względu na zagrożenie azbestem (pogorszenie warunków zdrowotno – sanitarnych, zagrożenie dla środowiska) zobowiązać inwestora do uzyskania pozwolenia na budowę lub wykonanie robót budowlanych mimo, iż zadanie takie objęte jest jedynie obowiązkiem zgłoszenia.

4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602 z późn. zm.)

Określa warunki przewozu odpadów niebezpiecznych (m.in. azbestu). Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych.

5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Reguluje między innymi opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzenia, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

6. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).

Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895)

Nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych obowiązek dokonania przeglądu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenia „Oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest” zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia.

W rozporządzeniu określono zasady usuwania wyrobów zawierających azbest, sposób pakowania i oznakowania powstałych odpadów do przewiezienia na miejsce składowania. Wykonawca prac zobowiązany jest do wykazania braku zanieczyszczenia azbestem miejsc wykonywania robót przez przedstawienie wyników pomiarów stężeń pyłów azbestu w przypadku usuwania ponad 500 m² wyrobów.

8. Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

Zgodnie z ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest Minister Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Środowiska, określa corocznie, w drodze rozporządzenia, na wniosek producenta lub innego podmiotu wprowadzającego na polski obszar celny wyroby zawierające azbest, wykaz wyrobów dopuszczonych do produkcji lub wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy.

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. - w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01 - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04 – Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81 - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09 - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo – azbestowych,
- 15 01 11 - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11 - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12 - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01 - Materiały izolacyjne zawierające azbest.

- 17 06 05 – Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 września 1996r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 121, poz. 571)

Określa azbest (aktynolit, amozyt, antofilit, chryzotyl, krokidolit, tremolit) o numerze CAS 1332-21-4 jako czynnik rakotwórczy dla ludzi. Szczegółowo określono również obowiązki pracodawcy w zakresie rejestru czynników rakotwórczych, stosowania środków zapobiegawczych, informowania pracowników o zagrożeniach dla zdrowia, przeszkolenia pracowników oraz obowiązki lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikiem.

11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 45, poz. 280).

Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Pracodawca obowiązany jest stosować środki ochrony pracowników przed szkodliwym działaniem pyłu zawierającego azbest, a przed przystąpieniem do prac sporządzić ich szczegółowy plan. Pracownicy zatrudnieni przy pracach w kontakcie z azbestem, pracodawcy i osoby kierujące takimi pracami powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z programem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 79, poz. 513).

Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.

13. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 57, poz. 608).

Zgodnie z tym rozporządzeniem przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest, zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne przedmioty i materiały niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Odbiorca lub przewoźnik odpadów zawierających azbest obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na ich usuwanie w tym transport do miejsca unieszkodliwiania (składowania). Odbiorca (przewoźnik) odpadów obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.

14. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

Określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997r.

III. OBOWIĄZKI W ZAKRESIE USUWANIA AZBESTU

Obowiązki w zakresie usuwania azbestu wynikają z przytoczonych wyżej aktów prawnych oraz przyjętego przez Radę Ministrów RP w 2002 roku Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych Na Terytorium Polski. Obowiązki te odnoszą się do gmin, właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości oraz wykonawców prac związanych z usuwaniem i zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

1. Obowiązki gmin

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest)
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właściciele i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie w tym azbestu.

2. Obowiązki właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości.

- kontrola wyrobów zawierających azbest, znajdujących się w obiektach urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych itp.
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub uszkodzenia
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów
- sporządzanie i przedkładanie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania oraz o wyrobach których wykorzystanie zostało zakończone

3. Obowiązki wykonawców prac związanych z usuwaniem azbestu

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub złożenie informacji o wytwarzanych odpadach niebezpiecznych (w zależności od ilości wytwarzanych odpadów)
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnionych pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu usuwania wyrobów zawierających azbest
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania

- złożenie pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego z zachowaniem właściwych przepisów sanitarnych i technicznych.

IV. CELE PROGRAMU I MIEJSCE JEGO REALIZACJI

1. Cele

Głównym celem programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Leszno oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie, jak również edukacja mieszkańców w tym zakresie.

2. Lokalizacja obszaru

Niniejszy program obejmuje swoim zasięgiem obszar Gminy Leszno. Gmina położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w odległości około 18 km na zachód od granic Warszawy i 30 km od centrum miasta. Administracyjnie należy do powiatu warszawskiego zachodniego. Leszno jest gminą wiejską, w skład której wchodzi 23 sołectwa i 33 miejscowości. Gmina Leszno graniczy z gminami: Kampinos, Leoncin, Czosnów, Izabelin, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Błonie i Teresin.

Leszno jest jedną z siedmiu gmin „puszczańskich” – północna jej część (5830 ha - 46% powierzchni gminy) wchodzi w skład Kampinoskiego Parku Narodowego.

Wieś Leszno, gdzie znajduje się siedziba Urzędu Gminy, leży na skrzyżowaniu dwóch dróg wojewódzkich, nr 580 (Warszawa-Sochaczew) i 579 (Kazun-Błonie). Trzecia droga wojewódzka nr 888 przebiega na trasie Zaborów-Święcice. Drogi wojewódzkie liczą na terenie gminy 23,7 km. Przez gminę przebiega również 9 dróg powiatowych o łącznej długości 26 km i 137 km dróg gminnych. Długość dróg ogółem wynosi 187 km, w tym z nawierzchnią bitumiczną 58 km (asfaltowe), nawierzchnią ulepszoną 35 km i z nawierzchnią gruntową 94 km.

Gmina Leszno zajmuje powierzchnię 12,5 km². Obszar ten zamieszkuje 8735 mieszkańców (stan na 31.12.2007r), a średnia gęstość zaludnienia wynosi 67 osób na km².

Użytki rolne na terenie Leszna zajmują 6352 hektarów, (50,8% powierzchni gminy), grunty zalesione i zadrzewione zajmują 5262 hektara (42% powierzchni

gminy), tereny osiedlowe 450 hektarów (3,6%), tereny komunikacyjne - 321 ha (2,6%). Z ogólnej liczby użytków rolnych, indywidualną własność stanowią 4397 ha, czyli około 70%, z czego obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej liczą 3275 ha i skoncentrowane są głównie w południowej części gminy.

Większość terenów w gminie należy do Skarbu Państwa: Kampinoski Park Narodowy jest właścicielem 5838 ha, Agencja Własności Rolnej i Państwowy Fundusz Ziemi 650 ha, gmina 286 ha, 18 ha to tereny kościelne i wspólnot wyznaniowych.

Na terenie gminy działa około 700 firm.

Pod względem infrastruktury komunalnej gmina posiada wysoki stopień zwodociągowania (96% ludności korzysta z wody dostarczanej siecią wodociągową) i niski stopień rozwoju systemu kanalizacji. Długość systemu wodociągowego wynosi 94,5 km, a długość sieci kanalizacyjnej wynosi 16 km i obsługuje 43% mieszkańców.

V. UCZESTNICY PROGRAMU

Niniejszy program skierowany jest przede wszystkim do wszystkich osób posiadających nieruchomości na terenie Gminy Leszno pokryte wyrobami zawierającymi azbest.

Na terenie Gminy Leszno zlokalizowano 496 budynków mieszkalnych i gospodarczych pokrytych falistymi płytami azbestowo-cementowymi.

VI. INFORMACJA O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest zebranych w latach 2006/2007 określono miejsca i ilość ich występowania. Ilustruje to poniższa tabela:

Lp.	Nazwa wyrobu zawierającego azbest	Miejsce występowania	Jednostka miary	Ilość
1	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Czarnów	m ²	13150
2	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Gawartowa Wola	m ²	11740

3	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Trzciniac-Stelmachowo	m ²	4240
4	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Grądy-Grądky	m ²	6455
5	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Szadkówek-Tow.Czarnów	m ²	8960
6	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Walentów-Podrochale	m ²	1730
7	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wilkowa Wieś	m ²	5350
8	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wilków Plewniak	m ²	4176
9	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Marianów	m ²	3130
10	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Korfowe	m ²	1148
11	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Roztoka	m ²	2432
12	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Kępiaste	m ²	3427
13	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Łubiec	m ²	2634
14	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Powązki	m ²	4887
15	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Leszno	m ²	12095
16	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Grabina-Szymanówek	m ²	370
17	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wyględy	m ²	4941
18	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wiktorów	m ²	790

19	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wólka	m ²	2826
20	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wąsy Kolonia	m ²	7234
21	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Wąsy Wieś	m ²	3085
22	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Feliksów	m ²	2150
23	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Zaborów	m ²	7520
24	Płyty faliste azbestowo-cementowe	Sołectwo Zaborówek	m ²	16630
RAZEM			m ²	131100

VII.METODY REALIZACJI PROGRAMU

W niniejszym programie przyjęto następujące założenia:

- uczestnikami programu są mieszkańcy Gminy Leszno
- informacja o programie jest ogólnodostępna
- uczestnictwo w programie nie jest obowiązkowe

Planuje się, że informacje o realizacji programu usuwania azbestu z terenu Gminy Leszno będą szeroko rozpropagowywane poprzez:

- umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy
- informacje na stronie internetowej UG Leszno i w gminnej gazecie
- informacje na sołeckich tablicach ogłoszeń
- przygotowanie ulotek o szkodliwości azbestu oraz informujących o programie.

Niniejszym programem postuluje się przyjęcie następujących zasad:

- demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest będzie następowało na pisemny wniosek osoby posiadającej tytuł prawny do nieruchomości,
- prace będą realizowane przez wyspecjalizowaną firmę posiadającą stosowne zezwolenia,

- po zdemontowaniu materiałów zawierających azbest uprawniona firma przedstawi kartę przekazania odpadu i protokół odbioru.

Szczegółowe warunki przyznawania i zakres pomocy dla osób podejmujących się wymiany wyrobów zawierających azbest, zostaną określone zarządzeniem Wójta Gminy Leszno.

VIII.FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W niniejszym programie przyjmuje się, że usuwanie wyrobów zawierających azbest przez mieszkańców odbywać się będzie przy wsparciu finansowym Gminy. Będzie ono dotyczyć demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia przyjęto kwotę 25 zł/m² za zdjęcie i unieszkodliwienie m² płyt falistych – ceny utylizacji wraz z transportem wahają się od 20 do 30 zł za m². Przy ustalaniu kosztów wzięto pod uwagę informacje od firm które prowadzą tego typu działalność na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Na terenie Gminy Leszno zinwentaryzowano około 131tys.m² eternitu. Realizacja programu krajowego trwać będzie do 2032roku, zaś programu niniejszego przyjęto do roku 2015 (wnioskowany termin dofinansowania zadania w WFOŚiGW). Biorąc pod uwagę powyższe dane można przyjąć, że całkowity koszt utylizacji eternitu z terenu Gminy Leszno kosztowałby ok.3,2mln zł (cena utylizacji koniec 2007 roku).

W niniejszym opracowaniu przyjęto iż wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania 100% kosztów tj. demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów. Ze względu na fakt, iż budżet gminy nie pokryje w całości kosztów utylizacji azbestu w październiku b.r. Wójt Gminy Leszno wystąpił do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie z wnioskiem o przyznanie pożyczki na ww. zadanie na lata 2008 – 2015.

IX. PODSUMOWANIE

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, bądź ich zużycia na skutek czego mogą stać się niebezpieczne, stanowiąc źródło emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z celów niniejszego programu jest przybliżenie jak największej liczbie mieszkańców Gminy Leszno problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Pozwoli też lepiej poznać potrzeby w tym zakresie oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z terenu Gminy Leszno, co jest głównym celem programu.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
[Podpis]
mgr Barbara Kozłowska